

ENMA

Europejska Akademia Negocjacji i Mediacji

Łatała i Wspólnicy
spółka komandytowa

KRAJOWE CENTRUM MEDIACJI

00-876 Warszawa, ul. Ogrodowa 8, lokal 62

www.mediacje.pl, biuro@mediacje.pl

tel.fax. 22 241-14-23

KODEKS POSTĘPOWANIA MEDIATORA

I. WSTĘP

1. Niniejszy dokument określa normy zgodne z „Europejskim kodeksem postępowania mediatora”, jak również z normami prawa polskiego.
2. **Mediator** posiadający rekomendację Krajowego Centrum Mediacji [zwany dalej: mediatorem] **dobrowolnie potwierdza** wolę przestrzegania „Kodeksu postępowania mediatora” we wszystkich rodzajach mediacji. Czyni to wypełniając i podpisując „Kartę mediatora KCM”

II. MEDIACJA

3. Mediacja to proces, w którym dwie (lub więcej) stron sporu wyrażają dobrowolną zgodę na pracę z bezstronnym mediatorem w celu zawarcia wykonalnej, trwałej i satysfakcjonującej strony ugody, bez uciekania się do rozstrzygnięcia sporu przez sąd.

III. MEDIATOR

ZASADY ETYCZNE I CECHY MEDIATORA

4. **Mediator skłania swą wolę ku** pokorze, łagodności, męstwu i sprawiedliwości, ku poszanowaniu godności, indywidualnych potrzeb, idei i wartości człowieka, ku nawykowi zachowywania średniej miary.
5. **Mediator poszukuje wiedzy o sobie** – jest świadomy swoich walorów i słabości, jak również potrzeby doskonalenia.
6. **Mediator przyjmuje postawę pokory oraz szacunku** wobec siebie i innych. Chroni wartości i więzi między ludźmi. Posiada zdolność panowania nad emocjami.

KRAJOWE CENTRUM MEDIACJI

KWALIFIKACJE

7. Mediator wypełnia wymogi kompetencji – posiadając stosowne predyspozycje, wiedzę i umiejętności mediatora – potwierdzone certyfikatem. Szczegóły określa dokument: „**Zasady uzyskiwania przez mediatorów rekomendacji Krajowego Centrum Mediacji**”.
8. Mediator ustawicznie **uzupełnia i poszerza swoje wykształcenie**, podnosi swoje umiejętności, jak również dokumentuje swoją praktykę i doświadczenia w prowadzeniu mediacji w sposób nie naruszający zasad mediacji ani niczyich dóbr.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PROCESIE MEDIACJI

9. Przez cały proces postępowania mediacyjnego **mediator zachowuje bezstronność**, a także **pozostaje neutralny i niezależny** w stosunku do interesów stron.
10. Mediator – przy zachowaniu reguł procesu mediacji – **pomaga stronom w porozumiewaniu się**, jak również w równym stopniu pomaga w artykułowaniu ich stanowisk, interesów oraz propozycji.
11. Mediator nie podejmuje lub nie kontynuuje czynności mediacyjnych, jeśli wcześniej nie zostaną wykluczone wszystkie okoliczności, które mogą naruszać (albo dawać możliwość takiej interpretacji) jego niezależności, bądź powodować że popada on w konflikt interesów.
12. W przypadku, gdy mediator zna strony (lub stronę) konfliktu mediacja może być prowadzona wyłącznie jeśli obydwie strony, bez nacisków, w pełni to zaakceptują, a mediator jest pewny swojej pełnej niezależności, neutralności i zdolności do pełnienia roli osoby bezstronnej.
13. Mediator zapewnia każdej ze stron możliwość równego zaangażowania w proces mediacji.
14. Mediator może poinformować strony o konieczności weryfikacji propozycji ugody lub odmówić jej sporządzenia i podpisania, jeżeli uzna porozumienie za niewykonalne lub niezgodne z prawem.
15. **Mediator może przerwać proces mediacji** jeżeli
  - a. wyczerpał wszystkie dostępne mu procedury i możliwości konstruktywnego oddziaływania na strony w celu doprowadzenia do ugody,
  - b. bez wątpliwości uzna, że kontynuacja procesu mediacji nie doprowadzi do porozumienia, np. z powodu celowego utrudniania rozmów przez jedną ze stron, a przedłużanie mediacji przyczyniłyby się do szkody jednej ze stron.
16. Mediator ma obowiązek poinformować strony o przyczynach zerwania mediacji, lecz nie może tego czynić w sposób, który naruszyłby interesy którejkolwiek ze stron.

IV REGUŁY PROWADZENIA POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO

PODJEĆCIE MEDIACJI

17. **Mediator** stosownie do art. 183¹ kpc **prowadzi mediację na podstawie** postanowienia sądu lub umowy ze stronami, przy czym – przed rozpoczęciem mediacji – szczegółowo uzgadnia ze stronami kwestie wynagrodzenia mediatora i kosztów mediacji.
18. Mediator zachowuje w swojej pracy najwyższą staranność – przestrzega zasad etycznych i reguł postępowania mediacyjnego, a w szczególności zasad: autonomii konfliktu, dobrowolności, bezstronności, poufności, szacunku oraz działania w dobrej wierze.
19. Przed zawarciem ze stronami umowy o mediację **mediator ocenia charakter sporu** i możliwość prowadzenia mediacji pod kątem wymogów formalnych oraz kwalifikacji mediatora.
20. Na prośbę stron mediator przedstawia im informację o poziomie swoich kompetencji i praktyki w prowadzeniu mediacji w danym typie spraw.
21. Przed rozpoczęciem mediacji mediator **informuje strony o istocie i celach mediacji**, jak również o przysługujących stronom uprawnieniach. Niezależnie od tego mediator powinien upewnić się, że strony rozumieją właściwości procesu mediacji oraz rolę mediatora.

22. Przed rozpoczęciem mediacji **mediator odbiera** od każdej ze stron wyraźnie i jednoznacznie wyrażoną (werbalną lub pisemną) **zgode na uczestnictwo oraz na przestrzeganie zasad mediacji**, mając świadomość że strony znają również warunki umowy mediacyjnej, w tym dotyczące przestrzegania zasad poufności.
23. Mediator nie powinien podejmować się prowadzenia mediacji przed zaakceptowaniem przez wszystkie strony uczestniczące w mediacji zasad jego wynagradzania.
24. Umowa mediacyjna, na żądanie stron powinna być sporządzona na piśmie.
25. Mediator uzgadnia i uzyskuje zgodę stron co do przebiegu postępowania mediacyjnego.
26. W przypadku **mediacji bezpośrednich** mediator uzgadnia ze stronami odpowiadające im terminy spotkań oraz ich charakter (spotkania wspólne, spotkania indywidualne, itp).
27. Mediator za zgodą stron stosuje **mediacje pośrednie** (tzn. bez wspólnego spotkania stron) m.in. w przypadkach:
  - a. gdy przyczyniłoby się do przyspieszenia zakończenia sporu (lub jego istotnej części) ugodą – czego strony zgodnie oczekują,
  - b. gdy istnieje duże napięcie emocjonalne między stronami,
  - c. gdy istnieje – nie dająca się usunąć – przeszkoda spotkania.
28. Mediator powinien prowadzić proces mediacji biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, uwzględniając możliwość nierównowagi stron, zasady prawne, jak również wszystkie oczekiwania które mogą wyrazić strony, a także potrzebę szybkiego zakończenia sprawy.
29. Strony przystępują i uczestniczą w mediacji **dobrowolnie**. Mogą również w każdej chwili zrezygnować z mediacji bez podania przyczyny.

PRZEBIEG ROZMÓW

30. **Postępowanie mediacyjne jest nieformalne**. Rozmowy odbywają się w warunkach przyjaznych dla stron i w miejscach gwarantujących bezstronność mediatora oraz równe prawa stron.
31. **Postępowanie mediacyjne powinno gwarantować** każdej ze stron:
  - a. możliwość swobodnego wypowiedzenia się stron i bycia wysłuchanym,
  - b. możliwość odbycia indywidualnych spotkań z mediatorem w celu wyartykułowania swoich wartości i propozycji,
  - c. możliwość prowadzenia swobodnych pertraktacji z drugą stroną w celu sformułowania satysfakcjonującej, praktycznej, wykonalnej i trwałej ugody.
  - d. możliwość skonsultowania warunków przygotowanej ugody z osobami bliskimi lub potencjalnymi beneficjentami tej ugody, przy zachowaniu najwyższych norm poufności.
32. Mediacje nie są rejestrowane, ani nie są sporządzane relacje z wypowiedzi stron.
33. Mediator zachowuje w tajemnicy informacje uzyskane w procesie mediacji, ujawniając jedynie informacje określone w art. 183¹². § 1¹ kodeksu postępowania cywilnego.
34. Mediator nie może być świadkiem co do faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy mediacji²
35. Także żadna informacja uzyskana od jednej ze stron nie może być ujawniona stronie drugiej bez wyraźnej zgody strony, która tą informację mediatorowi ujawnia

¹ „Z przebiegu mediacji sporządza się protokół, w którym oznacza się miejsce i czas przeprowadzenia mediacji, a także imię, nazwisko (nazwę) i adresy stron, imię i nazwisko oraz adres mediatora, a ponadto wynik mediacji. Protokół podpisuje mediator”.

² art. 259¹ kodeksu postępowania cywilnego

ZAKOŃCZENIE MEDIACJI

36. W przypadku zawarcia porozumienia między stronami **obowiązkiem mediatora jest sporządzenie ugody w formie pisemnej.**
37. Mediator może odstąpić od tej formy jedynie w przypadkach gdyby uznał, że pisemna forma ugody mogłaby utrudnić jej realizację lub np. gdy:
- a. zawarte częściowe ustne porozumienie – i realizacja poczynionych uzgodnień, mogłyby służyć odbudowaniu wzajemnego zaufania i było wstępem do dalszych rozmów służących sformułowaniu trwałej ugody,
  - b. pisemna forma ugody nie jest niezbędna wobec faktu istniejących już wzajemnych zobowiązań prawnych między stronami – które te strony deklarują przestrzegać.
38. Mediator podejmuje wszelkie kroki zmierzające do zagwarantowania, aby każde **porozumienie** osiągnięte przez strony było **korzystne i dobrowolne** oraz aby każda ze stron rozumiała warunki na których je zawarto.
39. Na prośbę strony, nie wychodząc poza granice swoich kompetencji, **mediator może poinformować w jaki sposób można sformalizować ugode** oraz w jaki sposób można spowodować, aby zawarte w niej uregulowania mogły być wyegzekwowane.
40. Dla wypełnienia wymogów prawa, a w szczególności art. 183¹⁴. § 3³ kpc mediator
- a) konsultuje z wybranym konsultantem/audytorem KCM trzy pierwsze formalne postępowania mediacyjne – co najmniej na etapie początkowym oraz weryfikowania ugody,
  - b) w przypadku wątpliwości co do zapisów w ugodzie, a w szczególności gdy ugoda skutkować będzie wnioskiem o zatwierdzenie jej przed sądem, mediator konsultuje treści z uprawnionym prawnikiem lub audytorem/konsultantem KCM.
  - c) w przypadku konieczności dokonania korekty ugody lub poczynienia dodatkowych uzgodnień ze stronami konfliktów, mediator dopełnia tych wymogów,
41. W przypadku nie dających się usunąć przeszkód w mediacji, w tym przeszkód określonych w art. 183². § 4⁴, mediator dochowuje należytej staranności by w kontakcie ze stronami, sądem i KCM uzgodnić najkorzystniejszy dla stron wariant postępowania. W szczególnych przypadkach może również przekazać sprawy innemu mediatorowi
42. W przypadku sporu wynikającego z postępowania mediatora lub formalnej skargi na jego działania, **mediator poddaje się „procedurze skargowej”** – zobowiązuje się przedstawić na piśmie wyjaśnienia, jak również zobowiązuje się zastosować do uzasadnionego orzeczenia konwentu KCM lub innego uprawnionego przez konwent organu.
43. Mediator ma prawo korzystania z procedury odwoławczej wewnątrz struktury Krajowego Centrum Mediacji wypełniającej reguły państwa prawa.

V. REKLAMA I PROMOCJA USŁUG MEDIACYJNYCH

44. **Mediator promuje swoje usługi w sposób profesjonalny, uczciwy i godny.**
45. Mediator korzysta z form promocji i identyfikacji graficznej, w tym wizytówek, szyldów, ulotek, folderów, itp., wskazując przy tym informacje o współpracy z Krajowym Centrum Mediacji.
46. Przedstawiana przez mediatora oferta usług mediacyjnych powinna zawierać rzetelne, prawdziwe i uczciwe informacje. Informacje te nie mogą naruszać zasad konstruktywnej konkurencji
47. Dla monitorowania zjawisk związanych z mediacją, określonych w polskim prawie i w „Europejskim kodeksie postępowania mediatora” mediator KCM zobowiązuje się udzielać Krajowemu Centrum Mediacji niezbędnych informacji – zachowując przy tym ochronę danych oraz dóbr uczestników postępowań mediacyjnych.

---

³ „Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności”.

⁴ „Stały mediator może odmówić prowadzenia mediacji tylko z ważnych powodów, o których jest obowiązany niezwłocznie powiadomić strony, a jeżeli strony do mediacji skierował sąd - również sąd”.

